

De aansluiting op het Elia-net: een proces in verschillende stappen

Sommige spelers op de Belgische elektriciteitsmarkt (producenten en industriële grootverbruikers) kunnen een aansluiting aanvragen op het net van Elia of de wijziging van een bestaande aansluiting. Het begrip aansluiting omvat alle installaties die de uitrustingen van de aanvrager fysiek verbinden met het hoogspanningsnet van Elia. Deze aansluitingsinstallaties vormen de infrastructuur om elektriciteit van het net af te nemen of erin te injecteren. De aansluitingsprocedure, beschreven in de technische reglementen, leidt tot een aansluitingscontract tussen Elia en de aanvrager van de aansluiting. Wanneer de aanvrager van de aansluiting het contract heeft afgesloten, wordt hij een gebruiker van het Elia-net.

I. De aansluiting op het Elia-net: de principes

De «aansluitingsinstallaties» of eenvoudiger gezegd de «aansluiting» vormen de fysieke verbinding tussen het Elia-net en de elektrische installaties van een gebruiker van het hoogspanningsnet. Zonder deze aansluiting is het niet mogelijk om elektriciteit van het net van Elia af te nemen of elektriciteit in dit net te injecteren. De aansluitingsinstallaties kunnen worden benut door een of meer gebruikers van het net. Ook een klant met een site die is aangesloten op het Elia-net, en die het statuut 'gesloten distributienet' heeft, sluit een aansluitingscontract af met Elia ¹.

I.1. De aansluitingsinstallaties: enkele sleutelbegrippen

- **Het aansluitingsveld**

De aansluitingsinstallaties zijn uitgerust met elementen die het mogelijk maken deze aansluitingsinstallaties op het Elia-net aan te sluiten en ze van het net af te schakelen. Deze elementen maken het tevens mogelijk de industriële installaties van de netgebruiker op het Elia-net aan te sluiten of ze van het net af te schakelen. Ze zijn gegroepeerd in een of meerdere velden. Het veld dat het dichtst bij het Elia-net ligt, wordt het 'eerste aansluitingsveld' genoemd.

- **De andere aansluitingsapparatuur**

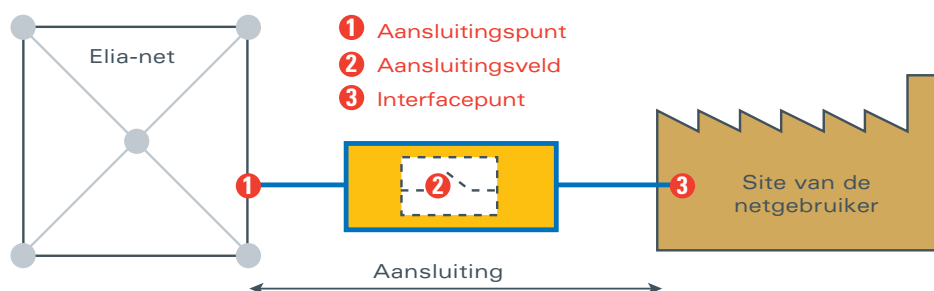
Naast het eerste aansluitingsveld bestaat de aansluiting ook uit andere componenten. Meestal zijn dit minimaal de bovenleidingen of de ondergrondse kabelverbinding tussen het station van het Elia-net en de site van de netgebruiker.

- **Het aansluitingspunt**

De plaats waar de aansluitingsinstallaties en het Elia-net met elkaar verbonden zijn, wordt 'aansluitingspunt' genoemd.

- **Het interfacepunt**

Het interfacepunt is de grens tussen de aansluitingsinstallaties en de elektrische installaties van de netgebruiker.

- **Het aansluitingsvermogen**

Een maximaal vermogen (uitgedrukt in kVA) wordt bepaald voor elke aansluiting waarlangs elektriciteit van het Elia-net afgenomen of erin geïnjecteerd wordt. Deze maximumwaarde is vastgelegd in het aansluitingscontract.

I.2. Plaats van de aansluitings- en interfacepunten

De plaats van de aansluitings- en interfacepunten wordt in het aansluitingscontract vastgelegd in overeenstemming met de gel-

¹ Raadpleeg fiche " Gesloten distributienet aangesloten op het Elia-net: specifieke operationele processen in verband met toegang " om meer te weten te komen over de tarieven voor de gesloten distributienetten.

dende wetgeving. Deze omschrijving geschiedt na overleg met de aanvrager op een transparante en niet-discriminerende wijze en met naleving van de volgende principes:

- Het aansluitingspunt wordt zo gekozen dat de installaties die uitsluitend door de netgebruiker zullen worden gebruikt, geen deel uitmaken van het net van Elia. Dit betekent dat de schakelingen ter hoogte van het aansluitingspunt het mogelijk maken om de installaties van de netgebruiker afzonderlijk te verbinden of af te schakelen van het net.
- Het interfacepunt is gelokaliseerd op de site van de netgebruiker, na de aansluitingsinstallaties.
- Over het algemeen beheert Elia de installaties voor de aansluiting tot aan het interfacepunt, tenzij de netgebruiker beslist om het beheer hiervan gedeeltelijk op zich te nemen.

I.3. De spanning van het aansluitingspunt bepaalt welke overheid bevoegd is

Welke overheid bevoegd is om de technische regels te bepalen die van toepassing zijn op de aansluiting, wordt bepaald door het criterium van de spanning van het aansluitingspunt:

- Wanneer de aansluiting wordt uitgevoerd op een spanning van meer dan 70 kV, dan is de federale overheid bevoegd en is de federale wetgeving van toepassing;
- Wanneer de aansluiting wordt uitgevoerd op een spanning van 30 tot en met 70 kV, zijn de gewestelijke overheden bevoegd (het Brusselse, Waalse of Vlaamse gewest) en is de gewestelijke wetgeving van toepassing.

I.4. De tarieven

De aansluitingstarieven worden goedgekeurd door de CREG.

Deze tarieven omvatten:

- het tarief voor de oriëntatiestudie;
- het tarief voor de detailstudie;
- het tarief voor het gebruik van een eerste aansluitingsveld;
- het tarief voor het gebruik van andere aansluitingsuitrustingen (de boven- of ondergrondse aansluitingsverbindingen en de eventuele benodigdheden hiervoor, de uitrusting voor transformatie, voor het compenseren van reactieve energie of voor het filteren van de spanningsgolf);
- het tarief voor het gebruik van bijkomende beveiligingsuitrustingen, bijkomende uitrustingen voor alarmsignalisaties, metingen en tellingen.

De tarieven voor het gebruik van de aansluiting hebben enerzijds betrekking op de terbeschikkingstelling van de aansluitingsapparatuur waarvan Elia de eigenaar is, en anderzijds op het beheer van de aansluiting.

In het algemeen wordt de terbeschikkingstelling van het eerste aansluitingsveld vergoed via jaarlijkse vergoedingen. De aansluiting van een nieuwe uitrusting of de aanpassing van een bestaande uitrusting valt onder de rechtstreekse investering van de netgebruiker, op basis van een raming aan de hand van een detailstudie.

Het tarief voor het beheer van de aansluiting behelst de exploitatie- en onderhoudskosten. Deze tarieven worden eveneens aangerekend via jaarlijkse vergoedingen.

De aansluitingstarieven² worden gedetailleerd beschreven op de website van Elia: <http://www.elia.be/nl/producten-en-diensten/aansluiting/Aansluitingstarieven>.

II. Andere kenmerken van de aansluiting

II.1. Een of meerdere verbindingen mogelijk

Op basis van de behoeften van de netgebruiker kan de aansluiting uit een of meerdere fysieke verbindingen bestaan. In het laatste geval worden er ook meerdere aansluitingspunten, meerdere interfacepunten en meerdere aansluitingsvelden voorzien.

II.2. Meetinstallaties noodzakelijk voor de facturering

De aansluiting is uitgerust met meet- en telinstallaties die nauwkeurig de vermogens- en energie-uitwisselingen meten tussen het net van Elia en de installaties van de netgebruiker. Deze telling is noodzakelijk om de facturering op te stellen. Over het algemeen wordt de telling uitgevoerd ter hoogte van de aansluitingspunten.

Voor de tariefbepaling worden de verschillende aansluitings- en meetpunten samengevoegd tot een of meerdere toegangspunten. Deze toegangspunten worden vermeld in het toegangscontract afgesloten met Elia. De aansluiting heeft enkel betrekking

² Raadpleeg fiche "Toegang tot het net: objectieve, transparante en gereguleerde tarieven" om meer te weten te komen over de tarieven voor de toegang tot het net.

op de infrastructuur, terwijl de toegang tot het net gebonden is aan rechten en plichten die specifiek zijn voor de vermogens- en energie-uitwisselingen met het net van Elia. De groepering van de aansluitingspunten in een of meer toegangspunten gebeurt op niet-discriminerende wijze en op basis van objectieve criteria, zoals de spanning en het station van Elia waarvan de aansluitingspunten deel uitmaken.

II.3. Gedeelde aansluiting

Een en dezelfde aansluiting kan gebruikt worden door een beperkt aantal netgebruikers. We spreken dan van een 'gedeelde aansluiting'. Net zoals bij een klassieke aansluiting wordt de grens tussen het net van Elia en de aansluiting duidelijk vastgelegd. In het geval van een gedeelde aansluiting wordt deze uitsluitend door een beperkt aantal welomschreven gebruikers benut.

De aansluitingstarieven voor apparatuur die wordt gebruikt door een aantal netgebruikers, kunnen worden verdeeld over deze netgebruikers. Deze verdeling wordt berekend op basis van het vermogen van hun respectieve aansluiting, ofwel op basis van een overeenkomst tussen alle betrokken partijen. In uitzonderlijke gevallen moet de apparatuur voor metingen en tellingen apart worden geïnstalleerd voor elke netgebruiker.

III. Hoe kan ik een aansluiting aanvragen?

De aansluiting op het Elia-net gebeurt volgens een proces dat verloopt in verschillende stappen. Dit proces is beschreven in het van toepassing zijnde technisch reglement.

III.1. De aanvraag tot aansluiting

Om te beginnen moet er een aanvraag voor een aansluiting ingediend worden. Deze stap is onontbeerlijk voor een nieuwe aansluiting, voor de wijziging van een bestaande aansluiting of voor de wijziging van de installaties van de aanvrager en van hun exploitatiewijzen. De aanvraag voor een aansluiting moet worden gericht aan de bevoegde netbeheerder (op basis van het vermogen van de aangevraagde aansluiting, en op basis van de bepalingen vastgelegd in het van toepassing zijnde technisch reglement). Bij aanvraag tot aansluiting op het Elia-net zal Elia gebruikmaken van de door de aanvrager meegedeelde informatie om te bepalen welke aansluitingsstudie(s) moeten worden uitgevoerd (zie hieronder, III.2 en III.3).

Voorwaarden voor de ontvankelijkheid van een aanvraag voor een nieuwe aansluiting op het Elia-net

Een verzoek tot aansluiting kan rechtstreeks bij Elia worden ingediend als het vermogen van de gevraagde aansluiting minstens 25 MVA bedraagt. Aansluitingsaanvragen voor kleinere vermogens dienen ingediend te worden bij de beheerders van de distributienetten. Voor een harmonieuze ontwikkeling van de netten kunnen de distributienetbeheerders vervolgens toch overleg plegen met Elia voor de aansluiting op zijn net van installaties met een vermogen van minder dan 25 MVA.

Verzoeken tot wijziging van een bestaande aansluiting

Bepaalde wijzigingen van een bestaande verbinding dienen ook aangevraagd te worden bij Elia. In het bijzonder betreft het wijzigingen in verband met:

- het vermogen van de aansluiting;
- de aansluitingsinstallaties;
- de installaties van de netgebruiker die een impact hebben op de veiligheid, de betrouwbaarheid en de doeltreffendheid van het Elia-net;
- de exploitatiewijzen van de aansluitingsinstallaties en van de installaties van de netgebruiker.

Deze aanvragen leiden niet noodzakelijkerwijs tot de uitvoering van een studie voor de aansluiting: wanneer Elia vindt dat deze wijzigingen niet significant zijn, kan Elia deze zonder verdere formaliteiten goedkeuren. Het aansluitingscontract wordt dan aangepast aan de nieuwe situatie.

Een noodzakelijke voorwaarde voor de producenten van elektriciteit

De aansluiting van productie-eenheden op het net van Elia is onderworpen aan de toekenning van een productievergunning. Deze vergunning moet worden aangevraagd bij de CREG en wordt afgeleverd door de minister van energie. Onder bepaalde voorwaarden kan de toekenning van deze productievergunning worden vervangen door een voorafgaande verklaring bij de CREG.

Een productie-eenheid die rechtstreeks is aangesloten op het Elia-net, of met een nominaal vermogen dat groter is dan of gelijk aan 25 MW, dient overigens een CIPU-contract afgesloten te hebben met Elia. Het CIPU-contract wordt gedetailleerd beschreven in de fiche 'Het CIPU-contract: een kader waarbinnen de netgebruiker kan deelnemen aan het beheer van het hoogspanningsnet'.

III.2. De oriëntatiestudie

In een eerste fase kan de aanvrager van een aansluiting Elia verzoeken om een oriëntatiestudie uit te voeren. Andere factoren, zoals het vermogen van de aangevraagde aansluiting en de situatie van het net in het betreffende geografische gebied, kunnen

een oriëntatiestudie ook noodzakelijk maken. Deze studie onderzoekt de haalbaarheid van de aansluiting op het net en vergelijkt de verschillende denkbare opties voor deze aansluiting. De oriëntatiestudie omvat ter informatie ook een schatting van de kosten en een indicatieve evaluatie van de uitvoeringstermijn.

De oriëntatiestudie is in detail beschreven in de fiche 'Studies om de kenmerken van een aansluiting te analyseren'.

III.3. De detailstudie

De detailstudie beschrijft de gedetailleerde technische oplossing voor de aansluitingsoptie die de voorkeur heeft gekregen (na een oriëntatiestudie). De kosten van deze oplossing (berekend op basis van de aansluitingstarieven) worden erin gepreciseerd. Als de aanvrager het eens is met de gedetailleerde technische oplossing beschreven in de detailstudie, wordt een offerte opgesteld voor de realisatie van de aansluiting.

De detailstudie stelt, in overleg met de aanvrager, ook een verdeling op van de taken tussen Elia en de netgebruiker, zowel voor de realisatie van de aansluiting als voor de exploitatie ervan.

Bij een detailstudie wordt ook een reservering van de noodzakelijke netcapaciteit toegekend. Deze reservering houdt rekening met het gevraagde vermogen voor de aansluiting. De reservering van de capaciteit heeft een vaste termijn. Binnen deze termijn moet de aansluiting worden besteld. Bij gebrek hieraan moet er bij Elia een verzoek worden ingediend tot verlenging van de reservering van de capaciteit. De reservering van vermogen voor een aanvraag tot aansluiting van een productie-eenheid is gebonden aan de toekenning van de bovengenoemde productievergunning.

De detailstudie is beschreven in de fiche 'Studies om de kenmerken van een aansluiting te analyseren'.

III.4. Specifieke voorwaarden voor de aansluiting van een productie-eenheid

Wanneer een aanvraag tot aansluiting wordt ingediend voor een productie-eenheid, dient de aanvrager te voldoen aan specifieke werkingsvoorwaarden en bepaalde aanvullende voorschriften in verband met reactieve energie. In dit verband vraagt Elia om de realisatie van specifieke simulaties.

III.5. Power quality studies

Naargelang het storingsniveau van de installaties van de netgebruiker kan Elia eisen dat een evaluatie van het type 'Power Quality' wordt uitgevoerd, met behulp van metingen of aanvullende studies.

Dit type onderzoek is in detail beschreven in de fiche 'Power Quality-studies voor een goede spanningskwaliteit'.

IV. Realiseren van de aansluiting

IV.1. Bestelling van de aansluiting en aansluitingscontract

Nadat Elia een detailstudie heeft afgeleverd voor een bepaalde, goed omschreven aansluitingsoptie, voorziet het aansluitingsproces dat de aanvrager van de aansluiting zijn akkoord geeft over de voorgestelde technische oplossing.

Dit contract preciseert de omstandigheden waarin de aansluiting zal worden uitgevoerd. Het aansluitingscontract vermeldt ook de technische beschrijving van de aansluitingsinstallaties en de rechten en plichten van beide partijen.

Ten slotte worden in het contract ook bepaalde gegevens gespecificeerd over de installaties van de aanvrager. Deze installaties dienen immers te voldoen aan wettelijk vastgelegde technische en functionele vereisten.

De realisatie van de aansluiting begint wanneer de aanvrager de realisatie van de aansluiting bestelt op basis van de offerte van Elia, binnen de geldigheidsperiode van deze offerte en wanneer het aansluitingscontract is ondertekend.

IV.2. Vermogen beschikbaar gesteld aan de netgebruiker

In het aansluitingscontract (bijlage 1) wordt ook het schijnbare vermogen (in kVA) vastgelegd dat beschikbaar wordt gesteld aan de netgebruiker. Dit ter beschikking gestelde vermogen wordt overeengekomen met iedere netgebruiker en kan lager of gelijk zijn aan de maximale fysieke capaciteit van de aansluitingsinstallaties die aan die gebruiker zijn toegekend.

Elke aanvraag voor een verhoging van het ter beschikking gestelde vermogen maakt deel uit van een aanvraag voor een offerte voor een detailstudie, die de netgebruiker moet indienen bij Elia, conform de procedure voor aansluiting. Elia zal op basis van deze studie conclusies trekken over de noodzaak van een detailstudie, over de haalbaarheid van deze verhoging, en ten slotte ook over de eventueel vereiste wijzigingen aan en/of investeringen in het Elia-net of de installaties van de netgebruiker. Indien de

netgebruiker een aanvraag doet tot verhoging van het ter beschikking gestelde vermogen door ondertekening van de bijlage van het aansluitingscontract, zal de verhoging van het vermogen plaatsvinden op de eerste dag van de kalendermaand volgend op de ontvangst door Elia van deze bijlage en (indien van toepassing) de voltooiing van de werkzaamheden aan het net die eventueel nodig zouden zijn om deze verhoging van het ter beschikking gestelde vermogen te realiseren.

De netgebruiker kan ook een verzoek indienen tot verlaging van het ter beschikking gestelde vermogen, indien het aan de betrokken netgebruiker ter beschikking gestelde vermogen geen voorwerp heeft uitgemaakt van een verhoging tijdens de twaalf voorafgaande kalendermaanden. Deze verlaging wordt geformaliseerd door de ondertekening van een bijlage van het aansluitingscontract.

Wanneer een netgebruiker een verlaging van het hem ter beschikking gestelde schijnbaar vermogen aanvraagt en verkrijgt, verliest hij dus elk eerder reservatierecht voor een hoger schijnbaar vermogen, zelfs indien geen enkele wijziging wordt doorgevoerd aan de netinstallaties of de aansluitingsinstallaties van de betrokken netgebruiker. Elke nieuwe aanvraag tot verhoging moet verlopen op basis van het aansluitingsproces.

IV.3. Realisatie en inbedrijfstelling van de aansluiting

De realisatie van de aansluiting gebeurt volgens de tussen Elia en de netgebruiker gesloten overeenkomsten, zoals beschreven in de aansluitingsofferte, in de detailstudie en in het aansluitingscontract. In het bijzonder bevat de detailstudie een technisch addendum waarin duidelijk de rechten en plichten zijn vastgelegd van iedere partij en de te volgen procedures. Elia en de aanvrager moeten voor hun respectieve installaties voldoen aan de formaliteiten die nodig zijn voor het verkrijgen van de vereiste goedkeuringen en vergunningen. Elke partij zal de andere partij voorzien van alle nodige bijstand om dit doel te bereiken.

De inbedrijfstelling van de aansluiting gebeurt na het uitvoeren van conformiteitstests.

V. Wettelijke en contractuele basis

Het aansluitingscontract dient als contractuele basis tussen Elia en de netgebruiker. De verschillende technisch reglementen definiëren overigens het wettelijke kader waarbinnen de aansluitingsprocedure verloopt.

De aansluiting op het Elia-net in vijf punten

- De spelers op de Belgische elektriciteitsmarkt die rechtstreeks aangesloten kunnen worden op het Elia-net, of die hun bestaande aansluiting willen wijzigen, moeten een aanvraag tot aansluiting indienen bij Elia.
- De detailstudie legt, in overleg met de aanvrager van de aansluiting, de kenmerken van de aansluiting vast en stelt een verdeling op van de taken tussen Elia en de aanvrager van de aansluiting, zowel voor de realisatie van de aansluiting als voor de exploitatie. Deze studie vormt de basis voor de aansluitingsofferte opgesteld door Elia.
- Het begrip aansluiting omvat de installaties die het net van Elia verbinden met de installaties van de aanvrager. De spanning van het aansluitingspunt bepaalt welke instantie bevoegd is voor het vastleggen van het wettelijke en technische kader van de aansluiting.
- De aansluitingstarieven van Elia worden goedgekeurd door de CREG. Deze tarieven zijn inclusief offertes en vergoedingen voor het ter beschikking stellen en het beheer van de aansluitingsinstallaties.
- Het aansluitingscontract specificeert de rechten en plichten van beide partijen. In dit contract staat onder meer het vermogen vermeld dat beschikbaar wordt gesteld aan de netgebruiker.